

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ NACIONALINĘ ŽEMĖS TARNYBĄ PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS IR KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2019 m. rugpjūčio 30 d. Nr. 4D-2019/1-814
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje buvo gautas X (toliau vadinama ir Pareiškėjas) interesams atstovaujantčios advokatų profesinės bendrijos „A“ (toliau vadinama ir Bendrija) advokatės D (toliau vadinama – Pareiškėjo atstovė) skundas dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau vadinama – NŽT), NŽT Kauno miesto skyriaus ir Kauno miesto savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų galimai biurokratiškų veiksmų ir (arba) neveikimo, kai Pareiškėjui nepateikiami atsakymai į jo prašymus.

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 7 straipsnio 2 dalimi, Seimas skiria vieną Seimo kontrolierių valstybės institucijų ir įstaigų pareigūnų veiklai tirti ir vieną Seimo kontrolierių savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiklai tirti. Todėl Pareiškėjo skundo dalį dėl NŽT ir NŽT Kauno miesto pareigūnų veiksmų nagrinėja Seimo kontrolierius Augustinas Normantas, o Seimo kontrolierė Milda Vainiutė, Seimo paskirta tirti savivaldybių pareigūnų veiklą, šio tyrimo metu vertina Savivaldybės administracijos tarnautojų veiksmus (neveikimą).

2. Pareiškėjo atstovės skunde, be kita ko, nurodyta:

2.1. „[...] Kontrolieriui [*pastaba*: Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui] 2018 m. balandžio 18 d. buvo pateiktas C ir B [asmens duomenys neskelbtini] (toliau kartu vadinama - Pareiškėjas) skundas dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau - Savivaldybė) atsakingų pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su valstybinės žemės, esančios prie <...>, naudojimu.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „2018 m. balandžio 26 d. išnagrinėjęs pateiktą skundą [...] Kontrolierius prašė:

1. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau - NŽT) direktoriaus – pagal kompetenciją įvertinti skunde aprašytas aplinkybes ir atlikti žemės sklypo, esančio <...>, naudojimo valstybinę kontrolę bei patikrinti, ar yra (nėra) užimta dalis valstybinės žemės; imtis priemonių pažeidimams šalinti, jeigu tokių buvo nustatyta [...].

2. Savivaldybės direktoriaus - išnagrinėti skundą ir pateikti Pareiškėjams motyvuotą atsakymą, detaliai paaiškinant dėl skundo aplinkybių; paaiškinti, ar buvo gauti ir nagrinėti Pareiškėjų kreipimaisi; jeigu buvo - pateikti tai patvirtinančius dokumentus, jeigu nebuvo - paaiškinti to priežastis ir pateikti atsakymus; imtis priemonių pažeidimams šalinti, jeigu tokių būtų nustatyta [...].“;

2.3. „2018 m. birželio 1 d. Kontrolierius gavo Pareiškėjo skundą (2018 m. birželio 6 d. papildomą kreipimąsi) dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), t. y., dėl nepateikiamo atsakymo ir nevykdomo NŽT nurodymo pašalinti užfiksuotus pažeidimus, daromus naudojant valstybinę žemę.“;

2.4. „2018 m. birželio 12 d. išnagrinėjęs pateiktą skundą [...], Kontrolierius prašė:

1. Savivaldybės direktoriaus įvertinti skunde nurodytas aplinkybes kartu su 2018 m. balandžio 18 d. pateiktame skunde aprašytomis aplinkybėmis; priimant sprendimus dėl saugaus eismo organizavimo <...>, vadovautis vietos savivaldos bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo principu ir atsižvelgti į bendruomenės žmonių skunduose keliamas problemas, jeigu atsižvelgta negali būti - išsamiai paaiškinti to objektyvias priežastis ir nurodyti teisinį pagrindą; [...].

2. NŽT direktoriaus - pateikti informaciją, ar yra panaikinti nustatyti valstybinės žemės, esančios prie sklypo <...>, naudojimo pažeidimai, jeigu ne - kokių veiksmų yra (bus) imtasi, kad būtų pašalinti nustatyti pažeidimai ir kada [...].“;

2.5. „2018 m. rugpjūčio 17 d. Kontrolierius gavo E [asmens duomenys neskelbtini] skundą dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), 2018 metais nagrinėjant jos prašymus, skundus, susijusius su gatvių priežiūros, saugaus eismo organizavimo klausimais.

Kontrolierius, atlikęs tyrimą ir 2018 m. lapkričio 14 d. Nr. 4D-2018/2-1066 (toliau - Pažyma) teikdamas pažymą [...] Savivaldybei, tyrimo išvadose pažymėjo, jog NŽT, kartotinai atlikusi valstybinės žemės naudojimo priežiūrą ir nustačiusi, kad iš tiesų neįvykdytas NŽT nurodymas ir nepašalintos tujos, ėmėsi priemonių spręsti šį klausimą teisės aktuose nustatyta tvarka (pažeidėjui taikė administracinę atsakomybę ir kreipėsi į teismą), taip pat patikrino žemės prie kitų Gatvės namų naudojimą ir nustatė, kad valstybinės žemės dalis yra užimta.

Taip pat, Kontrolierius Savivaldybei rekomendavo informuoti:

1. Apie įsipareigojimų (rengiant Gatvės rekonstrukcijos projektą, svarstyti kelio ženklų, draudžiančių automobilių stovėjimą, pašalinimo klausimą, siūlyti įrengti tinkamą infrastruktūrą automobilių statymui išlaikant visus teisės aktuose nustatytus Gatvės pravažumo reikalavimus, „Jeigu valstybinė žemė už Žemės sklypo ribos bus atlaisvinta“, atlikus „situacijos vertinimą po draudžiamųjų ženklų įrengimo ir esant poreikiui“, spręsti dėl papildomų saugaus eismo organizavimo priemonių taikymo), įgyvendinimo rezultatus, nurodant kokių priemonių buvo imtasi (numatoma imtis ir kada);

2. Kokių priemonių Savivaldybė ėmėsi dėl jos nustatytų padarytų Kauno miesto savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje (vietinės reikšmės keliuose, gatvėse, pėsčiųjų ir dviračių takuose, aikštėse, skveruose, kiemuose ir žaliuosiuose plotuose), jos ar jos dalies atitvėrimo arba eismo joje apribojimo taisyklių reikalavimų pažeidimų („už vejos bortų įrengimą Gatvės ribose“). [...].“;

2.6. „**Bendrija**, atsižvelgdama į tai, kad Klientas gyvena <...>, bei tai, kad šis ginčas yra kilęs dėl <...> gatvės gyventojų skundų dėl užgrobto valstybinės žemės ir vadovaudamasi tuo, kad Kontrolieriaus Pažymoje pateiktoje papildomoje informacijoje nurodyta, jog Kauno miesto skyrius, siekdamas, kad būtų pašalintas pirmiau minėtas žemės naudojimo tvarkos pažeidimas, kreipėsi į teismą dėl įpareigojimo pašalinti šį pažeidimą, **2018 m. lapkričio 26 d. kreipėsi į Kauno miesto skyrių [pastaba: NŽT Kauno miesto skyrių] su prašymu [...]:**

1) Pateikti informaciją kokiame teisme bei koks yra civilinės bylos numeris, kurioje Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos kreipėsi į bendrosios kompetencijos teismą dėl valstybinės žemės, esančios prie <...>, atlaisvinimo;

2) Pateikti šioje civilinėje byloje prašymą pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 47 straipsnį įtraukti X, [...], trečiuoju asmeniu nepareiškiančiu savarankiškų reikalavimų ieškovo pusėje.

Į šį prašymą dėl informacijos pateikimo ir įtraukimo trečiuoju asmeniu į teisminį procesą Bendrija atsakymo iš Kauno miesto skyriaus negavo.“

2.7. „2018 m. lapkričio 29 d. Bendrija kreipėsi į Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos Kauno teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyrių (toliau - Statybos inspekcija) su skundu [...] dėl savavališkos statybos, remdamasi Kontrolieriaus 2018 m. lapkričio 14 d. pažymyje išdėstyta informacija, kuria remiantis, vejos bortų įrengimas <...> gatvės ribose atliktas neturint leidimo, [...]. Bendrija prašė atlikti patikrinimą, ar valstybinėje žemėje prie žemės sklypo, esančio <...>, F [asmens duomenys neskelbtini], įrengė bortelius nepažeisdama teisės aktų reikalavimų.“;

2.8. „2018 m. gruodžio mėn. Statybos inspekcija atsakė į Bendrijos 2018 m. lapkričio 29 d. teiktą skundą [...] informuodama, jog vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ 18 punkto nuostatomis, objektai, kurių statinio matmenų įvertinimo koeficientas $K < 10$, nelaikomi nesudėtingais statiniais ir jiems netaikomi Lietuvos Respublikos statybos įstatymo reikalavimai. Statybos inspekcija kreipėsi į Kauno miesto skyrių su prašymu nagrinėti skundą pagal kompetenciją ir informuoti pareiškėją apie priimtus sprendimus, tačiau iš Kauno miesto skyriaus Bendrija atsakymo negavo iki šiol.“;

2.9. „[...] 2019 m. vasario 28 d. Bendrija raštu kreipėsi į Savivaldybę su prašymu [...] dėl informacijos pateikimo, nurodydama, jog Klientas gavo Kontrolieriaus Pažymą [...].

[...] Savivaldybės prašėme [...] pateikti informaciją kokių veiksmų Kauno miesto savivaldybės administracija ėmėsi arba ketina imtis dėl <...> gatvėje nustatyto pažeidimo, t. y. dėl vejos bortų įrengimo <...> gatvės ribose, darbus atlikus neturint leidimo vykdyti kasinėjimo (žemės) darbus.

Į šį prašymą dėl informacijos pateikimo atsakymas iš Savivaldybės taip pat nebuvo gautas.“

2.10. „Bendrija 2019 m. vasario 20 d. kreipėsi į NŽT direktorių su skundu [...] dėl Kauno miesto skyriaus neveikimo. Skunde buvo nurodyta, jog

(I) 2018 m. lapkričio 26 d. Bendrija kreipėsi į Kauno miesto skyrių su prašymu: 1) Pateikti informaciją kokiame teisme bei koks yra civilinės bylos numeris, kurioje Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos kreipėsi į bendrosios kompetencijos teismą dėl valstybinės žemės, esančios prie <...>, atlaisvinimo; 2) Pateikti šioje civilinėje byloje prašymą pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 47 straipsnį įtraukti X, [...], trečiuoju asmeniu nepareiškiančiu savarankiškų reikalavimų ieškovo pusėje.

[...] (II) Bendrija 2018 m. lapkričio 29 d. kreipėsi į Statybos inspekciją su skundu dėl savavališkos statybos, prašydama atlikti patikrinimą ar valstybinėje žemėje prie žemės sklypo, esančio <...>, F [asmens duomenys neskelbtini], įrengė bortelius nepažeisdama teisės aktų reikalavimų,

[...] (III) Statybos inspekcija 2018 m. gruodžio 31 d. raštu Nr. 2D-18793 „Dėl vejos bortelių“ skundą persiuntė nagrinėti Kauno miesto skyriui.“

2.11. „[...] Bendrija NŽT direktoriaus prašė įpareigoti Kauno miesto skyrių išnagrinėti Bendrijos 2018 m. lapkričio 26 d. prašymą „Dėl informacijos pateikimo ir įtraukimo trečiuoju asmeniu į teisminį procesą“ ir 2018 m. lapkričio 29 d. skundą „Dėl savavališkos statybos“.

Į šį skundą Bendrija atsakymo taip pat nėra gavusi iki šiol.“

3. Pareiškėjo atstovės skunde Seimo kontrolierių prašoma:

„1. Siūlyti Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos:

1.1. Pateikti informaciją kokiame teisme bei koks yra civilinės bylos numeris, kurioje Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos kreipėsi į bendrosios kompetencijos teismą dėl valstybinės žemės, esančios prie <...>, atlaisvinimo;

1.2. Pateikti šioje civilinėje byloje prašymą pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 47 straipsnį įtraukti X, [...], gyvenamosios vietos adresas <...>, trečiuoju asmeniu nepareiškiančiu savarankiškų reikalavimų ieškovo pusėje.

1.3. Atlikti patikrinimą, ar valstybinėje žemėje prie žemės sklypo, esančio <...>, F [asmens duomenys neskelbtini] įrengė bortelius nepažeisdama teisės aktų reikalavimų.

2. Siūlyti Kauno miesto savivaldybės administracijai pateikti informaciją kokių veiksmų Kauno miesto savivaldybės administracija ėmėsi arba ketina imtis dėl <...> gatvėje nustatyto pažeidimo, t. y. dėl vejos bortų įrengimo <...> gatvės ribose, darbus atlikus neturint leidimo vykdyti kasinėjimo (žemės) darbus.

3. Siūlyti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos Kauno teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyriui pakartotinai įvertinti ar valstybinėje žemėje prie žemės sklypo, esančio <...>, F [asmens duomenys neskelbtini] įrengė bortelius nepažeisdama teisės aktų reikalavimų.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Pareiškėjo atstovės kartu su skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. Bendrijos 2018 m. lapkričio 26 d. prašymas (pasirašytas Pareiškėjo atstovės) NŽT Kauno miesto skyriui buvo išsiųstas el. paštu kauno.miestas@nzt.lt, nurodant, jog atsakymas į šį prašymą būtų siunčiamas Bendrijos rašte nurodytu adresu arba Bendrijos el. paštu <...>;

4.2. tuometis Inspekcijos Kauno teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentas [*pastaba*: nuo 2019 m. liepos 1 d. restruktūrizuotas į Vidurio Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamentą] 2018 m. gruodžio mėn. raštu [*pastaba*: tiksli dokumento data bei registracijos numeris nenurodyti] persiuntė Bendrijos 2018 m. lapkričio 29 d. skundą NŽT Kauno miesto skyriui. Minėtame institucijos rašte NŽT Kauno miesto skyriaus buvo prašoma:

„[...] pagal kompetenciją nagrinėti skundą ir informuoti pareiškėją apie priimtus sprendimus.“;

4.3. Bendrijos 2019 m. vasario 20 d. skundas (pasirašytas Pareiškėjo atstovės) NŽT direktoriui buvo išsiųstas el. paštu nzt@zum.lt bei el. paštu laimonas.ciakas@nzt.lt;

4.4. Bendrijos 2019 m. vasario 28 d. prašymas (pasirašytas Pareiškėjo atstovės) Savivaldybės administracijai buvo išsiųstas el. paštu info@kaunas.lt, nurodant, jog atsakymas į šį prašymą būtų siunčiamas Bendrijos rašte nurodytu adresu arba Bendrijos el. paštu <...>;

5. Seimo kontrolierių įstaiga darbo tvarka kreipėsi į NŽT, NŽT Kauno miesto skyrių bei Savivaldybės administraciją ir paprašė skundžiamų institucijų informuoti dėl aplinkybių, susijusių su atsakymų į Pareiškėjo atstovės pateiktus kreipimusis, paminėtus šios pažymos 4.1, 4.4 ir 4.5 punktuose, pateikimu / nepateikimu.

6. NŽT, atsakydama į Seimo kontrolierių įstaigos teiktą paklausimą, 2019 m. liepos 18 d. rašte Nr. 1SS-1373-(5.59 E.) paaiškino:

„[...] Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių [*pastaba*: patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“] 21 punkte reglamentuojama, kad asmuo, prašymą ar skundą teikiantis institucijai elektroniniu paštu, turi jį išsiųsti *oficialiu* institucijos elektroninio pašto adresu, nurodytu institucijos interneto svetainės pradžios tinklalapyje.

Pažymėtina, kad Nacionalinės žemės tarnybos oficialaus elektroninio pašto adresas yra nzt@nzt.lt, o ne nzt@zum.lt, ir, kaip nustatyta, šio pašto adresu 2019-02-20 skundas nebuvo gautas. Tačiau nustatyta, kad skundas buvo gautas 2019-02-22 Nacionalinės žemės tarnybos elektroninio pašto adresu Laimonas.Ciakas@nzt.lt, bet dėl žmogiškosios klaidos nebuvo užregistruotas ir

perduotas nagrinėti. Šis faktas paaiškėjo [...] nustačius, kad skundas buvo adresuotas ir išsiųstas į neegzistuojančią elektroninio pašto dėžutę nzt@zum.lt.

Nacionalinė žemės tarnyba, atsižvelgdama į nustatytą minėtą faktą, nedelsdama užregistravo šį skundą, išnagrinėjo jį ir atsakymą pareiškėjai pateikė 2019-07-16 raštu Nr. 1SS-1355-(9.5.) „Dėl skundo nagrinėjimo“.

7. Kartu su 2019 m. liepos 18 d. raštu Nr. 1SS-1373-(5.59 E.) NŽT Seimo kontrolierių įstaigai pateikė 2019 m. liepos 16 d. raštą Nr. 1SS-1355-(9.5.) „Dėl skundo nagrinėjimo“ (kopiją), adresuotą Pareiškėjo atstovei, kuriame, be kita ko, nurodyta:

„[...] Remiantis Nacionalinės žemės tarnybos turimais duomenimis nustatyta, kad Kauno miesto skyrius į 2018-11-26 prašymą pateikė Jums atsakymą 2018-12-21 raštu Nr. 8SD-6654-(14.8.125 E.) „Dėl prašymo“ (kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytas raštas 2018-12-21 11 val. išsiųstas iš Nacionalinės žemės tarnybos dokumentų valdymo sistemos automatinio pranešimu elektroninio pašto adresu <...>), o apie Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Kauno teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento 2018-12-31 raštu Nr. 2D-18793 „Dėl vejų bortelių“ persiūsto pagal kompetenciją nagrinėti 2018-11-29 skundo nagrinėjimo rezultatus Kauno miesto skyrius, pažeidžiant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytus asmenų kreipimusi nagrinėjimo terminus, informavo tik 2019-07-12 raštu Nr. SSD-3580-(14.8.125 E.) „Dėl VTPSI Kauno teritorijų ir statybos valstybinės priežiūros departamento rašto“ (kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytas raštas 2019-07-12 9.59 val. išsiųstas iš Nacionalinės žemės tarnybos dokumentų valdymo sistemos automatinio pranešimu elektroninio pašto adresu <...>).

Atsiprašome už sukeltus nepatogumus.

Informuojame, kad Nacionalinės žemės tarnybos struktūrinių padalinių, įskaitant ir Kauno miesto skyriaus, vadovai yra įpareigoti užtikrinti, kad asmenų kreipimaisi Nacionalinės žemės tarnybos struktūriniuose padaliniuose būtų nagrinėjami griežtai teisės aktuose nustatytais terminais ir tvarka. Be to, Nacionalinė žemės tarnyba nuolat stebi ir analizuoja susidariusias aplinkybes dėl pavėluotų atsakymų į fizinių ir juridinių asmenų kreipimusis (prašymus, skundus, pranešimus) pateikimo ir imasi visų priemonių, kad atsakymai asmeninis j jų kreipimusis (prašymus, skundus, pranešimus) būtų pateikti teisės aktuose nustatytais terminais.

Vertindami susidariusią situaciją, informuojame, kad papildomai bus atkreiptas Kauno miesto skyriaus dėmesys dėl teisės aktuose nustatytų terminų laikymosi, nagrinėjant asmenų skundus, prašymus ir paklausimus, ir nurodyta, kad ateityje kartojantis panašaus pobūdžio pažeidimams bus sprendžiamas klausimas dėl tarnybinės / drausminės atsakomybės taikymo iniciavimo.“

8. **NŽT Kauno miesto skyrius** 2019 m. liepos 12 d. rašte Nr. 8SD-3582-(14.8.125 E.) Seimo kontrolierių įstaigai nurodė, jog:

„[...] advokatų profesinės bendrijos „A“ 2018-11-27 prašymas Nr. 8JP-3219 „Dėl informacijos pateikimo ir įtraukimo trečiuoju asmeniu į teisminį procesą“ Kauno miesto skyriuje buvo išnagrinėtas ir 2018-12-21 išsiųstas advokatų profesinės bendrijos „A“ nurodytu elektroninio pašto adresu - <...>. Duomenų, kad advokatų profesinė bendrija „A“ nebūtų gavusi atsakymo, Kauno miesto skyrius neturi.

Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2019-01-02 raštas Nr. 8JP-1 „Dėl vejų bortelių“ Kauno miesto skyriuje buvo išnagrinėtas ir 2019-07-12 išsiųstas advokatų profesinės bendrijos „A“ nurodytu elektroninio pašto adresu - <...>.

Papildomai pažymime, kad šiuo metu Kauno apylinkės teismo Kauno rūmuose nagrinėjama civilinė byla dėl įpareigojimo atlaisvinti neteisėtai užgrobtą valstybinę žemę, esančią prie žemės sklypo <...>.“

9. NŽT Kauno miesto skyrius, kartu su 2019 m. liepos 12 d. raštu Nr. 8SD-3582-(14.8.125 E.), pateikė dokumentus, iš kurių nustatyta:

9.1. NŽT Kauno miesto skyrius, atsakydamas į Bendrijos 2018 m. lapkričio 27 d. prašymą „Dėl informacijos pateikimo ir įtraukimo trečiuoju asmeniu į teisminį procesą“ (reg. Nr. 8JP-3219), 2018 m. gruodžio 21 d. rašte Nr. 8SD-6654-(14.8.125 E.) Pareiškėjo atstovei nurodė:

„[...] informuojame, kad šiuo metu Kauno apylinkės teisme Kauno rūmuose vyksta civilinė byla Nr. <...>, dėl galimo žemės naudojimo tvarkos pažeidimo.

Lietuvos Respublikos civilinio proceso 47 straipsnio 1 d. nustatyta, kad tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų dėl ginčo dalyko, gali įstoti į bylą ieškovo arba atsakovo pusėje iki baigiamųjų kalbų pradžios, jeigu bylos išsprendimas gali turėti įtakos jų teisėms arba pareigoms. Atsižvelgiant į minėtą teisės normą, darytina išvada, kad suinteresuoti asmenys patys gali teikti teismui prašymus įstoti į bylą iki baigiamųjų kalbų pradžios. Teismui įrodžius, savo suinteresuotumą bylos baigtimi, tokie asmenys gali būti įtraukti į bylą trečiaisiais asmenimis nepareiškiančių savarankiškų reikalavimų.“;

9.2. NŽT Kauno miesto skyriaus 2019 m. liepos 12 d. atsakyme Bendrijai Nr. 8SD-3580-(14.8.125E.) „Dėl VTPSI Kauno teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento rašto“, be kita ko, nurodyta:

„[...] Išnagrinėjus skunde nurodytas aplinkybes, nustatyta, kad esami borteliai yra <...> gatvės dalyje, kurių įrengimui buvo gautas Kauno miesto savivaldybės administracijos pritarimas.

[...] Vykstant bylos nagrinėjimui Kauno apylinkės teisme, Kauno teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento raštas su turiniu buvo pridėtas prie byloje esančių dokumentų, susijusių su byla. [...]“

10. Iš Savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo skyriaus 2019 m. rugpjūčio 8 d. raštu Seimo kontrolierių įstaigai pateiktos informacijos nustatyta, jog Savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo skyrius į Bendrijos pateiktą 2019 m. vasario 28 d. kreipimąsi atsakė 2019 m. balandžio 2 d. raštu Nr. 43-2-257, atsakymą išsiunčiant paprasta (neregistruota) siunta, kuriame, be kita ko, nurodė:

„[...] 2011 m. spalio 20 d. raštu Nr. 43-4-496 F [asmens duomenys neskelbtini] leista įrengti veją ir vejos bortelius tarp žemės sklypo (unikalus Nr. <...>) <...> važiuojamosios dalies statinio inventorinėse ribose, nepažeidžiant trečiųjų asmenų teisių ir įstatymų saugomų interesų. Miesto tvarkymo skyrius planuoja dar kartą įvertinti atliktus darbus ir įsitikinus, kad vejos bortai įrengti netinkamai, F bus įpareigota juos demontuoti.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

11. Lietuvos Respublikos įstatymai

11.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„3 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos tikslai

Seimo kontrolierių veiklos tikslai:

1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms;

[...]

12 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriama skundai

1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“

11.2. Viešojo administravimo įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos [...]“

14. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant suteikti administracinę paslaugą, priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus. [...]

14 straipsnis. Prašymų ir skundų nagrinėjimas [...]

1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...]"

12. Kiti teisės aktai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (aktuali Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 933 redakcija) patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – Taisyklės) numatyta:

„25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, **turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos**. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų.

26. Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, **institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų**. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.

[...]

32. Į prašymus atsakoma valstybine kalba arba kita kalba, jei prašymą institucijos vadovo sprendimu buvo galima pateikti kita kalba, ir **tokiu būdu, koku buvo pateiktas prašymas, arba tokiu būdu, kuris buvo nurodytas prašyme**.

[...]

35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį:

35.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.“

Tyrimo išvados

13. Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjo atstovės skunde skundžiamasi tiek dėl NŽT ir NŽT Kauno miesto skyriaus, tiek dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), Seimo kontrolierių tyrimo išvados bus pateikiamos šiais aspektais:

13.1. dėl NŽT pareigūnų galimo neveikimo nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi;

13.2. dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimo neveikimo nagrinėjant Pareiškėjo kreipimąsi.

Dėl NŽT pareigūnų galimo neveikimo nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuis

14. Įvertinus skundo tyrimo metu surinktą informaciją, taip pat teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 11-12 punktuose, susijusius su NŽT ir NŽT Kauno miesto skyriaus pareigūnų neveikimu, kai nebuvo pateikti atsakymai į Pareiškėjo atstovės kreipimuis, konstatuotina:

14.1. Pareiškėjo atstovės skunde Seimo kontrolieriui teigiama, jog Bendrija, atstovaudama Pareiškėjo interesams, 2018 m. lapkričio 26 d. kreipėsi į NŽT Kauno miesto skyrių su prašymu pateikti informaciją apie NŽT kreipimąsi į teismą dėl valstybinės žemės atlaisvinimo ir dėl Pareiškėjo, kaip trečiojo suinteresuotojo asmens, įtraukimo į teisminį procesą, tačiau atsakymo į šį prašymą negavo (pažymos 2.6 punktas). Tuo pagrindu buvo preziumuojama, jog NŽT Kauno miesto skyriaus tarnautojai atsakymo Bendrijai į jos 2018 m. lapkričio 26 d. prašymą neparengė ir Pareiškėjo atstovei nepateikė. Tačiau Seimo kontrolieriaus atlikto tyrimo metu minėtoji aplinkybė nepasitvirtino. Iš NŽT Kauno miesto skyriaus Seimo kontrolierių įstaigai pateiktos 2018 m. gruodžio 21 d. rašto Nr. 8SD-6654-(14.8.125 E.) Bendrijai kopijos nustatyta, jog NŽT Kauno miesto skyrius Bendrija, kaip atstovaujančią Pareiškėjo interesams, teisės aktų nustatytu terminu informavo apie civilinės bylos, susijusios su valstybinės žemės, <...>, atlaisvinimo klausimu, nagrinėjimą bei pasisakė dėl Bendrijos prašymo įtraukti Pareiškėją į procesą trečiuoju suinteresuotojo asmeniu (pažymos 9.1 punktas). Pažymėtina, kad, remiantis NŽT Kauno miesto skyriaus paaiškinimais bei tyrimo metu gauta medžiaga (pažymos 8 punktas), taip pat nustatyta, jog NŽT Kauno miesto skyrius 2018 m. gruodžio 21 d. raštą Nr. 8SD-6654-(14.8.125 E.) Bendrijai išsiuntė Bendrijos elektroninio pašto adresu <...>, t. y. tokiu pačiu būdu kaip ir buvo pateiktas Bendrijos prašymas skundžiamai institucijai. Aplinkybės, lėmusios faktinį NŽT Kauno miesto skyriaus 2018 m. gruodžio 21 d. rašto Nr. 8SD-6654-(14.8.125 E.) negavimą, Seimo kontrolieriaus tyrimo metu nebuvo nustatytos, tačiau tai bet kuriuo atveju nepatvirtina buvus NŽT Kauno miesto skyriaus tarnautojų kaltę dėl šio įvykusio fakto;

14.2. aplinkybės, susijusios su tuomečio Inspekcijos Kauno teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento NŽT Kauno miesto skyriui persiųsto Bendrijos prašymo nagrinėjimu (pažymos 2.7 ir 2.8 punktai), patvirtina, kad NŽT Kauno miesto skyrius, gavęs minėtosios institucijos persiūtą Bendrijos prašymą, *Viešojo administravimo įstatymo* bei *Taisyklių* nustatyta tvarka ir terminais (pažymos 11.2 ir 12 punktai) turėjo pareigą išnagrinėti Bendrijos 2018 m. lapkričio 29 d. kreipimąsi bei savo kompetencijos ribose pateikti Bendrijai atsakymą. Tačiau Seimo kontrolieriaus tyrimo metu nustatyta, jog iki Seimo kontrolieriaus kreipimosi į NŽT Kauno miesto skyrių dienos Bendrijai į tuomečio Inspekcijos Kauno teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento persiūtą jos prašymą atsakyta nebuvo, o atsakymas Pareiškėjo atstovams pateiktas tik 2019 m. liepos 12 d. raštu (pažymos 7, 8 ir 9 punktai). Pažymėtina, kad priešasčių bei aplinkybių, dėl kurių Bendrijai atsakymas į jos 2018 m. lapkričio 29 d. kreipimąsi teisės aktų nustatytais terminais nebuvo pateiktas, nei NŽT, nei NŽT Kauno miesto skyrius paaiškinimuose nenurodė, tik informavo apie minėtojo Bendrijos prašymo išnagrinėjimą bei atsakymo Bendrijai pateikimą. Seimo kontrolierius akcentuoja, kad šiuo atveju NŽT Kauno miesto skyriaus tarnautojai pažeidė teisės aktų, reglamentuojančių asmenų prašymo nagrinėjimą (pažymos 11.2 ir 12 punktai), nuostatas ir tai patvirtina buvus netinkamo viešojo administravimo atvejį;

14.3. Bendrijos 2019 m. vasario 20 d. kreipimosi į NŽT direktorių pagrindas buvo iš NŽT Kauno miesto skyriaus negauti atsakymai (pažymos 2.10 punktas). Tiriant šią aplinkybę, buvo nustatyta, jog Bendrijos 2019 m. vasario 20 d. prašymas buvo išsiųstas klaidingu el. pašto adresu, dėl ko oficialioje NŽT el. pašto dėžutėje jis nebuvo gautas ir dėl to neužregistruotas (pažymos 4.3 ir 7 punktai). Kaip savo paaiškinimuose Seimo kontrolieriui nurodė NŽT, el. pašto adresu laimonas.ciakas@nzt.lt išsiųstas el. laiškas nebuvo užregistruotas dėl žmogiškos klaidos (pažymos 6 punktas), todėl atsakymas į Bendrijos 2019 m. vasario 20 d. kreipimąsi buvo pateiktas tik 2019 m. liepos 18 d. (pažymos 7 punktas) raštu. Vertindamas tai, Seimo kontrolierius pabrėžia, kad institucijoms privalu tinkamai vykdyti savo funkcijas bei užtikrinti gero viešojo administravimo įgyvendinimą. Tačiau kartu pažymėtina, kad nagrinėjamu atveju Pareiškėjo atstovė skunde Seimo

kontrolieriams nenurodė (šio tyrimo metu taip pat nebuvo nustatyta aplinkybių, kurios tai patvirtintų), jog minėtoji NŽT tarnautojų padaryta žmogiška klaida būtų lėmusi Pareiškėjui tam tikras neigiamas pasekmes. Be to, esminiu aspektu laikytina tai, jog NŽT išnagrinėjo Bendrijos teiktą prašymą bei pateikė jai atsakymą (pažymos 7 punktas).

15. Atsižvelgiant į pirmiau aprašytas aplinkybes, nustatytus faktus ir teisinį reglamentavimą, Seimo kontrolierius daro išvadą, kad NŽT ir NŽT Kauno miesto skyriaus tarnautojų veiksmai nagrinėjant Bendrijos 2018 m. lapkričio 26 d. prašymą buvo tinkami, o tuomečio Inspekcijos Kauno teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento NŽT Kauno miesto skyriui persiūsto Bendrijos prašymo bei Bendrijos 2019 m. vasario 20 d. kreipimosi į NŽT direktorių atvejais NŽT tarnautojų neveikimas bei padarytos klaidos pripažintinos nepateisinamomis. Tačiau įvertinus tai, kad NŽT Seimo kontrolieriui pateiktuose paaiškinimuose bei NŽT atsakyme Bendrijai (pažymos 6 ir 7 punktai) skundžiama institucija pripažino NŽT ir NŽT Kauno miesto skyriaus tarnautojų padarytas klaidas, jas įvertino bei nurodė sieksianti ateityje išvengti panašių atvejų pasikartojimo, Seimo kontrolierius šią Pareiškėjo skundo dalį pripažįsta pagrįsta, tačiau papildomų rekomendacijų NŽT vadovybei neteikia.

Dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimo neveikimo nagrinėjant Pareiškėjo kreipimąsi

16. Vertinant Pareiškėjo atstovės skunde nurodytas aplinkybes dėl galimo Savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimo nepateikiant Bendrijai atsakymo į jos 2019 m. vasario 28 d. prašymą (pažymos 2.9 punktas), pažymėtina, jog kartu su Pareiškėjos atstovės skundu pateikta medžiaga patvirtino tą faktą, kad minėtasis Bendrijos prašymas Savivaldybės administracijai buvo išsiųstas el. paštu info@kaunas.lt, o pačiame Bendrijos prašyme nurodyti galimi atsakymo siuntimo būdai: paštu Bendrijos rašte nurodytu adresu arba el. paštu <...> (pažymos 4.4 punktas). Tai svarbu tuo aspektu, kad tyrimo metu buvo nustatyta, jog Savivaldybės administracija parengė bei išsiuntė Bendrijai atsakymą į jos 2019 m. vasario 28 d. prašymą, tačiau tai padarė ne ta pačia forma nei institucijai buvo pateiktas Bendrijos prašymas, t. y. Savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo skyriaus 2019 m. balandžio 2 d. raštas Nr. 43-2-257 buvo išsiųstas paprasta (neregistruota) pašto siunta (pažymos 10 punktas). Aplinkybės, lėmusios, jog Bendrija negavo Savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo skyriaus 2019 m. balandžio 2 d. rašto Nr. 43-2-257, Seimo kontrolierės tyrimo metu nebuvo nustatytos, tačiau, remiantis *Taisyklių* 32 punkto nuostata (pažymos 12 punktas), Savivaldybės administracijos tarnautojų veiksmai laikytini buvę tinkamais, nes atsakymo pateikimo Bendrijai formą nagrinėjamu atveju Savivaldybės administracija galėjo pasirinkti pati.

17. Remiantis tuo, kas išdėstyta, Seimo kontrolierė konstatuoja, kad Savivaldybės administracijos tarnautojų veiksmai, rengiant ir teikiant atsakymą Bendrijai į jos 2019 m. vasario 28 d. prašymą, laikytini buvę tinkamais. Tačiau įvertinusi tą faktą, jog, nors ir be Savivaldybės administracijos tarnautojų kaltės, Bendrija iki šiol nėra gavusi Savivaldybės administracijos atsakymo į savo 2019 m. vasario 28 d. prašymą, o situacija dėl vejos atitvarų (bortų) <...> gatvės dalyje pašalinimo vis dar nėra iki galo išspręsta, Seimo kontrolierė mano, jog yra būtina, kad Savivaldybės administracija pateiktų Bendrijai Savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo skyriaus 2019 m. balandžio 2 d. rašto Nr. 43-2-257 kopiją bei, Savivaldybės administracijos kompetencijos ribose įvertinus esamą situaciją, informuotų Pareiškėjo interesams atstovaujančią Bendriją apie Savivaldybės administracijos šiuo metu numatomas priemones susidariusiai padėčiai spręsti.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

18. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Augustinas Normantas nusprendžia X skundo dalį dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos tarnautojų veiksmų (neveikimo) pripažinti pagrįsta.

19. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Milda Vainiutė nusprendžia X skundo dalį dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos tarnautojų veiksmų (neveikimo) atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

20. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 3 straipsniu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Milda Vainiutė **Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriui Viliui Šiliauskui** rekomenduoja įpareigoti atsakingus Kauno miesto savivaldybės administracijos tarnautojus pateikti X interesams atstovaujančiai advokatų profesinei bendrijai „A“ Kauno miesto savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo skyriaus 2019 m. balandžio 2 d. rašto Nr. 43-2-257 kopiją bei informuoti advokatų profesinę bendriją „A“ apie Kauno miesto savivaldybės administracijos numatomas priemones susidariusiai padėčiai dėl vejos atitvarų (bortų) <...> gatvės dalyje pašalinimo spręsti.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė